

УДК 811.161.2'42:366.636

МІРОШНИЧЕНКО Ірина – кандидат філологічних наук, доцент (б. в. з.) кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут «Дніпровський інститут інфраструктури і транспорту», Український державний університет науки і технологій, вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010, Україна (irynamirosh@yahoo.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7538-1608>

ШУЛІЧЕНКО Тетяна – доктор філософії з філології, доцент (б. в. з.) кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут «Дніпровський інститут інфраструктури і транспорту», Український державний університет науки і технологій, вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010, Україна (tshulichenko@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-6669>

DOI <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.11>

Бібліографічний опис статті: Мірошніченко, І., Шуліченко, Т. (2025). Рухомий рядок на телеекрані: комунікативне завдання – структура – синтаксис. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 61, 100–107, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.11>

РУХОМИЙ РЯДОК НА ТЕЛЕЕКРАНІ: КОМУНІКАТИВНЕ ЗАВДАННЯ – СТРУКТУРА – СИНТАКСИС

Анотація. У статті досліджено комунікативні, структурні та синтаксичні особливості рухомого рядка на телеекрані як відносно нового жанру масмедійного дискурсу. Наукова новизна роботи зумовлена зростим впливом масмедій на суспільну думку та необхідністю вивчення лінгвістичних аспектів писемної реалізації телемовлення. Проведений аналіз останніх наукових праць засвідчив недостатню увагу до цього явища в сучасній лінгвістиці. Метою статті є визначення комунікативного призначення, текстової організації та синтаксичних конструкцій, використовуваних у текстах рухомих рядків.

Під час дослідження встановлено, що рухомий рядок має чітко виражене інформаційне завдання – лаконічно передавати важливі новини, доповнюючи основний новинний контент телепрограми. Крім того, він сприяє підтримці громадської обізнаності та виконує функцію оперативного інформування. Структурна організація цього жанру підпорядкована жорстким обмеженням екранного простору та часу демонстрації, що зумовлює використання коротких, максимально інформативних висловлень.

Аналіз синтаксичних конструкцій виявив, що в текстах рухомих рядків переважають прості поширені двоскладні та односкладні речення, часто ускладнені однорідними членами для передачі декількох фактів в одному повідомленні. Крім згаданих, використовують складнопідрядні, безсполучникові речення та конструкції з різними видами зв'язку. Водночас інформаційна структура рухомого рядка є урізаною порівняно з текстом традиційної журналістської новини, оскільки вона спрямована на передачу суттєвих фактів без їхнього детального пояснення.

Стаття розкриває особливості функціонування рухомого рядка на телебаченні та підкреслює його значущість у сучасному масмедійному просторі. Дослідження може стати основою для подальшого вивчення жанрових і прагматичних характеристик цього виду тексту в межах медіалінгвістики.

Ключові слова: масмедійний дискурс, медіатекст, жанри масмедіа, телевізійний дискурс, мовна компресія, структура медіатексту.

MIROSHNYCHENKO Iryna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Educational and Scientific Institute «Dnipro Institute of Infrastructure and Transport», Ukrainian State University of Science and Technologies, 2, Lazariana str., Dnipro, 49010, Ukraine (irynamirosh@yahoo.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7538-1608>

SHULICHENKO Tetiana – Doctor of Philosophy in Philology, Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Educational and Scientific Institute «Dnipro Institute of Infrastructure and Transport», Ukrainian State University of Science and Technologies, 2, Lazariana str., Dnipro, 49010, Ukraine (tshulichenko@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-6669>

DOI <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.11>

To cite this article: Miroshnychenko, I., Shulichenko, T. (2025). Rukhomyi riadok na teleekrani: komunikativne zavdannia – struktura – syntaksys [News Ticker on the Television Screen: Communicative Task – Structure – Syntax]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. «Philology» Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 61, 100–107, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.61.11> [in Ukrainian].

NEWS TICKER ON THE TELEVISION SCREEN: COMMUNICATIVE TASK – STRUCTURE – SYNTAX

Summary. The article investigates the communicative, structural and syntactic features of the news ticker on the television screen as a relatively new genre of mass media discourse. The scientific novelty of this paper is determined by the growing influence of the mass media on public opinion and the need to study the linguistic aspects of the written form genres of telecommunication. The analysis of recent scientific investigations showed insufficient attention to this phenomenon in modern linguistics. The main purpose of the article is to identify communicative purpose, text organization and syntactic structures used in the news tickers.

The study confirmed that the obvious communicative task of the news ticker is to convey important news, supplementing the main news content of the television programme. In addition, the news ticker promotes public awareness and provides society with current factual information. The structural organization of this genre is subordinated to the rigid restriction of the screen dimensions and the time of demonstration which causes the use of short, maximum informative statements.

The analysis of syntactic structures found that simple and complex sentences are the most popular in the news tickers. Besides them, compound and compound-complex sentences are used. At the same time, the information structure of the news ticker is laconic or «cut» compared to the texts of the traditional journalistic news genres, since it is aimed at transmitting significant facts without their detailed explanation.

Thus, the article reveals the features of the functioning of the news ticker on television and emphasizes its importance in the modern mass media discourse. Research can be the basis for further study of the genre and pragmatic characteristics of this type of text within media linguistics.

Key words: mass media discourse, media text, genres of media, television discourse, language compression, structure of mass media text.

Постановка проблеми. Стрімкий плин життя, насиченість кожної його сфери різноманітними подіями, відкритість кордонів і розширення міжнародного співробітництва віддзеркалені в масмедійному дискурсі, дослідження якого посідають чільне місце в сучасній лінгвістиці: саме цей вид дискурсу впливає на суспільну свідомість, формує настанови в соціумі, слугує для об'єднання мас та керування ними. На нашу думку, най-

головніша функція масмедій – інформувати, тобто повідомляти про події, які відбуваються поза межами нашого «Я»: у нашому районі, місті, регіоні, країні, у світі. Саме медіатексти виконують роль провідників у «зовнішній світ», інтерпретуючи його, формуючи певні оцінки навколишньої дійсності в нашій свідомості. Це твердження можемо підкріпити словами британського лінгвіста Нормана Феєрклафа, який пише, що «media texts ... are

designed to keep people politically and socially informed» («медіатексти ... створюють, щоб підтримувати народ політично та соціально інформованим») (Fairclough, 1995, с. 47). Така суспільна значущість текстів масмедій диктує систематичну й пильну увагу сучасних науковців до цих творів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Завдяки безперервному зростанню технічних засобів поширення інформації (не лише газет і телебачення, як це було у XX ст., а й інтернету, соціальних мереж, блогів, подкастів тощо) масмедійні тексти стали найпоширенішим видом функціонування писемної форми мови, чим і зумовлена зосередженість філологів на медіалінгвістиці – царині мовознавчої науки, присвяченої вивченню текстів у медіапросторі. Протягом XX–XXI століть активні дослідження у цій сфері виконували як вітчизняні науковці (Д. Х. Баранник, Д. В. Дергач, Т. Ю. Ковалевська, А. П. Коваль, Н. І. Лютянська, М. І. Навальна, О. О. Селіванова, О. А. Сербенська, Д. Ю. Сизонов, О. А. Стишов, С. Г. Чемеркін, М. Г. Яцимірська), так і зарубіжні (А. Белл, Р. Водак, Т. Ван Дейк, А. Дюрант, М. А. Кабрера, Е. О'Кіфф, М. Маклюен, М. Талбот, Н. Феєрклаф та інші). Мовознавці вивчають функції та прагматику медіатекстів, їхні лінгвістичні особливості, жанрове різноманіття, стилістичне забарвлення. Незважаючи на значну кількість досліджень, багато аспектів масмедійних текстів потребують подальшої уваги філологів.

Рухомий рядок як лінгвістичне явище, що виникло не так давно, перебуває на периферії наукової діяльності лінгвістів. Так, у мовознавчих студіях ми виявили лише поодинокі розвідки, присвячені цьому виду тексту, зокрема в працях О. В. Трішук, М. Стівенса, А. Fruttaldo, I. I. Furomfagha. Наразі бракує досліджень, зосереджених на жанрових та прагматичних особливостях, структурі рухомого рядка, актуальних лінгвістичних засобах різних рівнів мови (морфологічного, лексичного, синтаксичного, семантичного), застосовуваних у таких видах текстів.

Мета дослідження. Простудіювавши наукові джерела, присвячені лінгвістичній проблематиці рухомого рядка на телебаченні, та взявши до уваги факт недослідженості

писемної реалізації телемовлення в українському мовознавстві, ми поставили собі за мету вивчити комунікативні та структурні особливості цього твору як відносно новітнього жанру, одночасно аналізуючи його синтаксичні конструкції.

Мета дослідження передбачала розв'язання таких завдань: 1) опис комунікативних завдань, які виконує рухомий рядок на телевізійному екрані; 2) аналіз та характеристика його текстової та інформаційної структур; 3) з'ясування особливостей синтаксичних конструкцій, використовуваних у рухомих рядках, та їхньої ролі у структурі тексту.

Об'єктом дослідження стали тексти рухомих рядків, демонстровані на каналах «Апостроф TV», «Еспресо», «ТСН», «1+1», «Прямий», «112 Україна».

Предметом дослідження цієї розвідки є комунікативні функції, структура та синтаксичні конструкції текстів рухомих рядків.

Виклад матеріалу. Телевізійний новинний дискурс зазвичай називають аудіовізуальним, але за детальнішого аналізу стає зрозуміло, що він послуговується більш різноманітними засобами представлення інформації: крім відео і аудіо, тут репрезентовано і фото, і друкований текст. Розглядаючи аудіовізуальні жанри телебачення, необхідно зазначити, що вербальні компоненти, які створюють цей дискурс, зазвичай транслюють в усній формі, що робить телебачення достатньо популярним відносно інших каналів передачі інформації: людська природа є звиклою до такого сприйняття навколишньої дійсності. Як підкреслює Л. Д. Поліщук, телетекст «... розгортається послідовно водночас на різних рівнях – вербальному, відеоряду, звукового супроводу, утворюючи цілісність і зберігаючи риси об'ємності, багатоаспектності, нагромаджуючи різноманітні шари» (Поліщук, 2006, с. 8–9).

Отже, поряд із усною формою транслювання на телеекрані у новинних програмах активно використовують писемні тексти – назви передач, заголовки новин, повідомлення про погоду, зазначення місця події тощо. До таких текстів належить і рухомий рядок – набір друкованих речень із не озвученими під час телетрансляції новинами, який рухається внизу екрана.

Звичний нашому оку сьогодні рухомий рядок (англійською *news ticker, scroll bar, crawler*) набув популярності на українських каналах, услід за американськими та європейськими, не так давно порівняно з іншими телевізійними жанрами. Як стверджує науковець Мітчелл Стівенс, уперше його демонстрували на новинних телеканалах у США під час висвітлення подій 11 вересня, хоч до цього ним послуговувалися лише для екстрених повідомлень про погоду чи закриття шкіл (Стівенс, 2008, с. 254). Як новинний жанр, рухомий рядок (далі – РР) має на меті те саме комунікативне завдання, що й інші новинні жанри (замітка, хроніка, коментар, репортаж, інтерв'ю, звіт тощо): інформування, передача повідомлень про різноманітні події – суспільні, культурні, політичні, економічні, технологічні, спортивні тощо. Транслювання РР відбувається на фоні загального потоку новин програми телебачення, тобто на фоні аудіовізуального новинного сценарію.

За час побутування на телеекрані РР сформував низку власних комунікативних завдань, першочерговим із яких є інформування суспільства про важливі події. Ці масмедійні тексти слугують для створення інформаційного поля індивіда та соціуму, на основі якого в суспільстві формують громадську думку та дають певні оцінки подіям, тобто впливають на масову свідомість.

Зазвичай текст РР стисло передає головні новини або додаткові, тобто ті, що не ввійшли до сценарію основної програми. Науковці зазначають, що РР посилює інформаційний контент новин, захоплює і підтримує увагу читача, слугує джерелом обізнаності для людей із вадами слуху, вводить додаткові повідомлення без переривання трансльованої новинної програми (Fugomfagha, 2024). Інші важливі комунікативні завдання РР, які можемо виокремити, – налагодження і підтримка безперервного зв'язку між владою та соціумом, акцентування на важливих подіях (коротке повідомлення найкраще запам'ятовується), формування необхідних настанов.

Сучасна людина перевантажена безперервним потоком інформації, яку часто не в силах осягнути через низку причин: брак часу, надмір зусиль на опрацювання інформації, емоційну пригніченість. Аналіз наяв-

них досліджень дає підстави констатувати: «Природа людини визначає стремління економити зусилля в усьому, зокрема і на передачу словесного повідомлення» (Мірошніченко, 2015, с. 85). Тож РР розв'язує ці проблеми комунікації – інформує про основне коротко й швидко.

За фундаментальними правилами журналістики новини, які медії представляють глядачам, слухачам і читачам, слід викладати чітко, об'єктивно, нейтрально. Сама новина повинна бути інформаційно значущою, тобто містити в собі нову й актуальну для суспільства інформацію. Рухомий рядок – жанр, який найбільшою мірою відповідає цим вимогам. Завдяки своїй стислості та жанровим особливостям він майже нейтрально передає факти дійсності, адже відсутність емоційно забарвленої лексики та риторичних фігур у тексті РР позбавляє здатності впливати на емоційний стан споживача інформації.

Обсяг і структура РР жорстко регламентовані екраном, тобто кадром, у якому він розміщений, і тою площею, яку він займає. Інший чинник, що впливає на структуру РР, – швидкоплинність тексту, прокручуваного з певним часовим лімітом, протягом якого глядач має встигнути його прочитати. Тож головною характеристикою РР є його згорнена формальна структура, відповідно до якої (а також до низки інших чинників, які буде проаналізовано нижче) ми уналежнюємо його до *стислих масмедійних текстів*, де у короткій формі закладено інформаційно насичене повідомлення. У стислих медіатекстах продуцент повинен передати якомога більший обсяг інформації через мінімальну кількість мовних засобів, через що кожен компонент структури максимально інформаційно навантажений (Мірошніченко, 2020, с. 216). Стислість визначаємо як провідну рису рухомого рядка, вона не лише впливає на скорочення знакової довжини тексту, але й приваблює глядача можливістю швидко дізнатися про основні події дня, не заглиблюючись у їхній аналіз. Під час читання РР мозок людини сприймає текст без відволікання на деталі, позаяк вони виключені з інформаційної структури. Від творця тексту залежить, на чому він / вона зробить акцент у інформуванні. Продуцент тексту повинен враховувати баланс між інформативністю тек-

сту та його читабельністю, оптимізувати його для сприйняття, адже глядач не може зупинити рухоми стрічку на екрані.

Зазвичай РР оформляють одним реченням, а його зміст відображає якийсь один факт дійсності: *ЄС продовжить санкції проти РФ* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 14.03.2025); *Україна отримала додаткові літаки F-16* (к-л «Еспресо», пр-ма «Новини», 20.03.2025); *У Франції на автомобільне шосе впав літак* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 07.04.2018). Часом структуру розширюють, і тоді повідомлення розкриває два факти дійсності: *В Єгипті напали на банк: щонайменше семеро людей загинули* (к-л «112 Україна», 16.10.2017); *Росіяни атакували Одесу: загорілися резервуар із паливом та житловий будинок* (к-л «Апостроф TV», пр-ма «Апостроф Stream», 11.03.2025); *Бойовики обстріляли житлові квартали передмістя Торецька, поранено жінку* (к-л «112 Україна», 16.10.2017). Аналіз зібраного матеріалу дає підставу до висновку, що рухомий рядок телевізійних масмедій має урізану інформаційну структуру, коротшу від класичної інформаційної структури, яка зазвичай містить шість основних компонентів повідомлення «хто», «що», «де», «коли», «як», «чому» (Мірошніченко, 2020, с.155).

Дослідивши синтаксичні конструкції РР, ми з'ясували, що переважна більшість каналів використовує прості поширені двоскладні речення для передачі повідомлення про один факт дійсності: *Сьогодні бронювання у «Дії» тимчасово не працюватиме* (к-л «Апостроф TV», пр-ма «Апостроф Stream», 11.03.2025); *Гібридна депортація є реальністю в окупованому росіянами Криму – МЗС України* (к-л «5 канал», 18.05.2018); *У Харкові суд продовжив на 2 місяці тримання під вартою нападника на відділення «Укрпошти» В. Безуха* (к-л «5 канал», 25.05.2018). Ці прості речення можуть бути ускладнені одним чи кількома рядами однорідних членів речення, зазвичай лише двома-трьома непоширеними або поширеними компонентами: *«Нафтогаз» хоче вимкнути опалення в офісі і закликав українців «прикрутити»* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 04.04.2018); *«Зірка» і «Олександрія» втретє поспіль не виявили сильнішого* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 04.04.2018);

Умеров обговорив з міністеркою оборони Іспанії посилення систем ППО, постачання боєприпасів та бронетехніки (к-л «СТБ» пр-ма «Вікна-новини», 14.03.2025).

Відповідно до теоретичних основ мовної компресії, односкладні та неповні речення слугують поширеним засобом компресії інформації: їхня формальна структура коротша, ніж у двоскладних чи повних речень через випущення одного із членів, інформаційне значення якого читач сприймає зі змісту всього речення. Досліджуючи синтаксичний склад РР, ми з'ясували, що в них репрезентовано:

– неозначено-особові речення: *На Львівщині відкрили сонячну та вітрову електростанції* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер», 27.10.2017); *У шотландському музеї виявили давно втрачену картину Рубенса* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер», 25.09.2017);

– безособові речення: *Напередодні пасхального перемир'я в потужному обстрілі на Донбасі поранено українського бійця* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 30.03.2018); *В Україні немає проблем зі своєчасною виплатою пенсій* (к-л «5 канал», пр-ма «Новини», 18.05.2018).

Найбільш активно вживаними в текстах РР є неозначено-особові речення, тому що вони, на нашу думку, володіють динамічним потенціалом, адже в новинному дискурсі фокус уваги часто спрямований на саму подію, а не на її виконавця. Односкладні називні речення, а також неповні часто постають частинами складних конструкцій у рухомих рядках: *Курячі голови, фарш і спалений прапор «Беркуту»: активісти пікетували базу поліцейського спецпризначення* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 07.03.2018); *В Україні хмарно і холодно, подекуди мокрий сніг – синоптики* (к-л «Ми – Україна», пр-ма «Новини», 17.03.2025); *Шкідлива активність: Трапм продовжив дію санкцій проти РФ у кіберсфері* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 28.03.2018).

Серед синтаксичних конструкцій РР зафіксовано складні речення, найчастотнішими серед яких є складнопідрядні з підрядними означальними та з'ясувальними частинами, а також безсполучникові складні речення. Ці засоби допомагають розширити

зміст повідомлення, водночас підтримуючи стислість тексту завдяки незначній кількості мовних одиниць у кожній частині: *У Харкові оголосили про підозру няні, яка лупцювала дівчинку з ДЦП* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 29.03.2018); *Стало відомо, коли спецпредставник США Волкер побуває на Донбасі* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 28.03.2018); *РФ заявила про нібито збиття 132 БПЛА: дрони атакували Енгельс* (к-л «Espresso», пр-ма «Інформаційний марафон» 20.03.2025). Прагнучи розширити інформативність РР, автори іноді вдаються до багатокомпонентних складних речень з різними видами зв'язку. Такі конструкції подовжують текст, що рухається, і, як видається, дещо ускладнюють його сприймання, тому що глядач повинен ретельно слідкувати за частинами, щоб не втратити зміст: *За минулу добу бойовики 45 разів обстріляли позиції ЗСУ, один військовослужбовець загинув, 2 – поранені* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 16.05.2018); *На Луганщині – масштабні навчання військових медиків: за 30 км від передової розгорнули мобільний шпиталь, відпрацьовують дії у разі великої кількості поранених* (к-л «5 канал», пр-ма «Інформаційний день», 19.02.2018).

У багатокомпонентних синтаксичних конструкціях рухомих рядків перша частина, виражена називним односкладним реченням, слугує своєрідним заголовком повідомлення, який зосереджує увагу на події: *Атака дронів: на Київщині пошкоджено 7 будинків, на Харківщині – склади і техніку* (к-л «Апостроф TV», пр-ма «Апостроф Stream», 11.03.2025); *Вибух у Києві: слідство вважає, що вибух міг бути спрямований не на Мосійчука* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер» 26.10.2017); *Прощання слов'янки. Повний список країн, які вислали російських дипломатів* (к-л «1+1», пр-ма «Сніданок з 1+1», 31.03.2018).

У новинному дискурсі значну увагу приділяють джерелу інформації: споживач повинен розуміти, наскільки достовірним є повідомлення, хто або що був / було першоджерелом тих чи тих тверджень, подій, думок. Незважаючи на свою урізану структуру, текст РР містить вказівку на джерело повідомлюваних фактів. Такого роду інформацію передають через використання різних стислих синтаксичних конструкцій, тобто конструкцій, у яких

скорочено формальну структуру зі збереженням інформаційного наповнення. У текстах РР зафіксовано вживання урізаних вставних словосполучень і речень – у їхній будові пропускають сполучник *як*, тобто замість вставних слів *як повідомив*, *як зазначають*, *уживають* їхні скорочені еквіваленти: *У Києві під час спроби повернути чергову аферу затримали директора «Еліта-центр» та його спільника, повідомив речник ГПУ А. Лисенко* (к-л «5 канал», 16.02.2018); *МЗС Великої Британії звинуватило Росію у кібератаці на Україну, скоєній торік за допомогою вірусу NotPetya, повідомляє BBC* (к-л «5 канал», 16.02.2018). Інший спосіб зазначити джерело повідомлення у РР – поставити його назву (іменникову власну назву, словосполучення) на початку речення із двокрапкою, після якої додати повідомлення: *Кличко: цього року близько 11 млрд грн інвестують у навчальні заклади Києва* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер», 29.08.2017); *Єврокомісія: «Північний потік-2» не відповідає інтересам ЄС* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер», 06.10.2017); *Кабмін: опалювальний сезон в Україні може початися раніше* (к-л «Прямий», пр-ма «Репортер», 26.09.2017). Крім описаних вище синтаксичних побудов, автори РР використовують постконструкцію, яка складається з тире й опису джерела повідомлення: *Австрія надасть Україні додаткові 2 млн євро для підтримки ініціативи «Зерно з України» – міністерка МЗС* (к-л «СТБ» пр-ма «Вікна-новини», 14.03.2025); *Упродовж дня бойовики в зоні АТО здійснили 5 обстрілів позицій ЗСУ, внаслідок чого троє українських військових зазнали поранень – штаб АТО* (к-л «5 канал», 14.02.2018). Можна стверджувати, що вищенаведені речення РР за своєю синтаксичною будовою – це похідні від речень із прямою мовою, у яких пропущено лапки та дієслова мовленнєвої дії автора (*сказати, зазначити, підкреслити, засвідчити, оголосити* тощо). Такі способи пунктуаційного оформлення свідчать про порушення мовних норм: закони мовної економії та правила побудови стислого тексту, до якого ми уналежнюємо рухомий рядок, дозволяють нехтувати правила пунктуації. Під час сприймання тексту у глядачів активуються фонові знання та набутий упродовж життя досвід роботи з текстами, і вони відтворюють пропущені ком-

поненти висловлення. Ці активно використувані в РР синтаксичні конструкції-скорочують знакову довжину тексту, не спотворюючи, проте, його змісту.

Висновки. Рухомий рядок – масмедійний жанр, який володіє відповідним набором комунікативних, структурних та лінгвістичних особливостей, зумовлених новітніми технічними можливостями та інформаційними потребами суспільства: запитом на короткі стислі повідомлення, можливістю демонстрації на широку аудиторію, здатністю ефективно впливати на масову свідомість. Його основні комунікативні завдання – трансляція актуальних подій у стислих лаконічних повідомленнях, підтримання інформаційного поля соціуму, акцентуація на важливих подіях, представлення додаткової інформації. До визначальних жанрових ознак уналежнюємо стислість тексту рухомого рядка та високу інформаційну насиченість, які забезпечують:

урізана структура тексту (ретельний добір фактажу й вилучення другорядних компонентів інформації); структурно-формальна згуртованість повідомлення, спричинена добром певних синтаксичних конструкцій (простих поширених двоскладних та односкладних речень, однорідних членів речення, складних речень із різними видами зв'язку); особливий підхід до використання пунктуації – порушення певних норм з метою скорочення структури тексту та утримання уваги глядача.

Подальші дослідження рухомого рядка як новітнього жанру на телебаченні охоплюють широке коло лінгвістичних проблем, пов'язаних із функціонуванням, продукуванням та сприйняттям друкованого тексту в телевізійному медіадискурсі. Потребують наукового аналізу актуальне та перспективне лексичне наповнення текстів рухомих рядків, інформаційна ємність лінгвальних одиниць, засоби емоційності та впливу на телеглядача.

ЛІТЕРАТУРА

- Білоус О.** Основні методичні засади функціонування інформаційних теле- та радіожанрів. *Теле- та радіожурналістика*. 2020. № 19. С. 95–112.
- Бойд Е.** Ефірна журналістика : Технології виробництва ефірних новин. Київ : Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. 2007. 429 с.
- Мірошниченко І. Г.** Пресупозиції та імплікатури як засоби стиснення тексту в українському мас-медійному дискурсі. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Мовознавство»*. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД. 2015. № 11. Том 23. Вип. 21 (2). С. 85–89.
- Мірошниченко І. Г.** Стислий текст в українському мас-медійному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Дніпро : Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. 2020. 275 с.
- Поліщук Л. Д.** Структура телевізійного інформаційного тексту (за матеріалами загальнонаціональних каналів) : автореф.... кандидат. філол. наук : 10.01.08. Київ : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики, 2006. 20 с.
- Стівенс М.** Виробництво новин : телебачення, радіо, інтернет / пер. з англ. Н. Єгоровець. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 2008. 323 с.
- Тернова А. І.** Текстові компоненти телевізійного матеріалу. *Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Серія «Филология. Социальные коммуникации»*. 2011. Т. 24 (63). № 4. Ч. 1. С. 194–198.
- Чайковська О. Ю.** Поняття «новини та теленовини» : концепції та основні ознаки. *Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць*. 2015. Вип. 13. Ужгород : ПП «Аутдор-Шарк». С. 216–225.
- Fairclough N.** *Media Discourse*. London: Arnold. 1995. 283 с.
- Fruttaldo A.** *News Discourse and Digital Currents: A corpus-based genre analysis of news tickers*. Cambridge : Cambridge Scholars Publishing. 2017. 250 p.
- Furomfagha I. I.** Use of Ticker in Television News Presentation by NTA and AIT Yenagoa: Attention-Grabbing or Diversion Technique? *Nasarawa Journal of Multimedia and Communication Studies*. 2024. Volume 6. №. 1. P. 110–118.

REFERENCES

- Bilous, O.** (2020). *Osnovni metodychni zasady funktsionuvannia informatsiinykh tele- ta radiozhanriv* [Basic Methodological Principles of Functioning of Television and Radio Information Genres]. *Tele- ta radiozhurnalistyka – Television and Radio Journalism*, 19, 95–112 [in Ukrainian].

- Boid, E.** (2007). *Efirna zhurnalistyka: Tekhnolohii vyrobnytstva efirnykh novyn* [Broadcast Journalism: Production Technologies of Broadcast News]. Kyiv: Institute of Journalism of Taras Shevchenko Kyiv National University [in Ukrainian].
- Chaikovska, O.** (2015). Poniattia «novyny ta telenovyny»: kontseptsii ta osnovni oznaky [The Concepts of «News and Television News»: Conceptions and Basic Features]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii. Zbirnyk naukovykh prats – Modern Research in Foreign Philology. Collection of Scientific Articles* (Issue 13), (pp. 16–225) [in Ukrainian].
- Fairclough, N.** (1995). *Media Discourse*. London: Arnold [in English].
- Fruttaldo, A.** (2017). *News Discourse and Digital Currents: A corpus-based Genre Analysis of News Tickers*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing [in English].
- Furomfagha, I. I.** (2024). Use of Ticker in Television News Presentation by NTA and AIT Yenagoa: Attention-Grabbing or Diversion Technique? *Nasarawa Journal of Multimedia and Communication Studies*, 1 (Vol. 6), (pp. 110–118) [in English].
- Miroshnychenko, I. H.** (2015). Presupozytsii ta implikatury yak zasoby stysnennia tekstu v ukrainskomu mas-mediinomu dyskursi [Presuppositions and Implications as Means of Text Compression in Ukrainian Mass Media Discourse]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya «Movoznavstvo» – Bulletin of Dnipropetrovsk National University. Series «Linguistics»*, 11 (Issue 21 (2) (Vol. 23), (pp. 85–89) [in Ukrainian].
- Miroshnychenko, I. H.** (2020). *Styslyi tekst v ukrainskomu mas-mediinomu dyskursi* [Compressed Text in Ukrainian Mass Media Discourse]. (PhD dissertation). Oles Honchar Dnipro National University [in Ukrainian].
- Polishchuk, L. D.** (2006). *Struktura televiziinoho informatsiinoho tekstu (za materialamy zahalnonatsionalnykh kanaliv)* [Structure of Television Information Text (according to the materials of nationwide channels)]. (Abstract of PhD dissertation). Institute of Journalism of Taras Shevchenko Kyiv National University [in Ukrainian].
- Stivens, M.** (2008). *Vyrobnytstvo novyn: telebachennia, radio, internet* [News Production: Television, Radio, Internet]. Kyiv: Kyiv Mohyla Academy [in Ukrainian].
- Ternova, A. I.** (2011). Tekstovi komponenty televiziinoho materialu [Text Components of Television Material]. *Uchenye zapysky Tavrycheskoho nats. un-ta im. V. Y. Vernadskoho. Seriya «Fylolohiia. Sotsyalnye kommunikatsii» – Scientific Notes of V. Vernadskii Tavrian National University. Series «Philology. Social Communications»* 4 (Vol. 24 (63); Ch. 1), (pp. 194–198) [in Ukrainian].